

31 mei 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. S. Van Schaik, advocaat te Uden,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven in de periode 1963 tot 1968 pastoor te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 15 december 2011. Op 17 februari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Bisschop van 's-Hertogenbosch.

Op 9 mei 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Schaik voornoemd.

Namens aangeklaagde/het Bisdom is verschenen [naam], kanselier van het bisdom 's-Hertogenbosch.

2. De klacht

2.1. Klager is in het jaar 1966-1967 misdienaar geworden in de [naam]parochie te [plaats].. Hij was toen 10 jaar oud. In eerste instantie ervoer klager aangeklaagde als een aardige begripvolle man die mooi over het christendom kon vertellen. Na enige tijd verzocht aangeklaagde aan klager om na de mis achter te blijven om klusjes te doen. Toen klager en aangeklaagde alleen waren in de sacristie ging aangeklaagde op een hoek van een tafel zitten en pakte klager bij diens arm om hem met de rug naar zich toe te halen. Aangeklaagde begon het lichaam en het geslachtsdeel van klager zowel op als onder de kleding te strelen. Klager voelde aangeklaagde op een snelle manier op zijn rug kloppen met zijn rechtervuist. Klager hoorde aangeklaagde hijgen. Aangeklaagde kuste klager op zijn gezicht en zijn lippen, en

wreef met zijn stoppelbaard tegen het gezicht van klager. Op het moment dat aangeklaagde zijn hoogtepunt kreeg – zo heeft klager later begrepen – ging hij met zijn hand van het geslachtsdeel van klager naar diens mond waarbij aanklaagde tevens zijn vinger in de mond van klager stak.

Het misbruik vond één à twee keer per week plaats, in totaal minstens 15 keer. Na afloop kuste aangeklaagde klager op de zijn wang, streelde over zijn gezicht en stond vervolgens op. Steeds werd klager op het hart gedrukt dat hij er met niemand over mocht spreken, anders zou God hem en zijn ouders straffen.

2.2. Klager heeft veel angst gehad in de tijd dat hij misdienaar was. Hij voelde dat er iets niet klopte maar durfde en kon het thuis niet bespreken. Hij leed ook aan zware nachtelijke buikpijnen waarvoor zelfs een ziekenhuisopname heeft plaatsgehad, zonder dat een medische oorzaak werd gevonden. Op school kreeg klager concentratieproblemen. Toen het misbruik bekend werd omdat een vader van een andere misdienaar de zaak aanhangig had gemaakt, werd hij thuis uitgemaakt voor vies mannetje. Het vertrouwen in zijn ouders is geheel verloren gegaan. Klager ondervond en ondervindt moeite met intimiteit en seksualiteit.

Klager werkt bij de politie. Hij was en is nog steeds niet goed in staat voor zichzelf op te komen waardoor zijn carrière moeizamer is gelopen dan bij de gemiddelde collega. Dit relateert hij aan wat hem als kind is overkomen: het hebben van angst en ontzag voor je meerdere, doen wat gezegd wordt, zonder weerwoord.

Klager heeft in 2008 acht behandelingen bij een psycholoog gehad, waarbij zijn rol als slachtoffer van aangeklaagde het onderwerp van gesprek was. Volgens klager heeft deze therapie hem goed gedaan.

2.3 Klager hoopt met een gegrondverklaring van zijn klacht zijn ervaringen te kunnen verwerken. Daarnaast hoopt hij op begrip, erkenning en excuses van het kerkelijk instituut. Ook wenst hij de schade, zowel materieel als immaterieel, vergoed te krijgen.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Bisschop heeft in zijn reactie allereerst laten weten dat medeleven en excuses op zijn plaats zijn. Voort is uit onderzoek gebleken dat [aangeklaagde] van december 1963 tot 19 april 1968 pastoor was van de parochie [naam] in [plaats]. Archiefonderzoek leverde geen directe informatie op over seksueel misbruik. Wel is gebleken dat [aangeklaagde] bij brief d.d. 18 maart 1968 (waarvan een kopie aanwezig is in het dossier) plotsklaps zijn ontslag als pastoor heeft ingediend naar aanleiding van het feit dat hij, zoals hij schreef, ‘zichzelf in opspraak heeft gebracht’. De door klager ingebrachte kopie van het vonnis van de rechtbank [plaats] d.d. [datum], waarbij [aangeklaagde] ter zake van het plegen van ontucht met meerdere minderjarigen is veroordeeld, laat aan duidelijkheid niets te wensen over. De Bisschop laat weten zich te zullen conformeren aan het oordeel van de klachtencommissie en nodigt klager uit voor een persoonlijk gesprek indien dat op prijs wordt gesteld.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een

afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijfenveertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt, zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Klager is in de periode 1966-1967 minstens 15 keer door aangeklaagde seksueel misbruikt, waarbij aanklaagde het lichaam en in het bijzonder het geslachtsdeel van klager streefde, met zijn gezicht langs het gezicht van klager wreef en hem op de wangen en lippen kuste. Onderwijl masturbeerde aangeklaagde en stopte op het hoogtepunt zijn vinger in de mond van klager.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast blijkt uit een kopie van het vonnis van de rechtbank [plaats] d.d. [datum] dat aangeklaagde veroordeeld is tot vijf maanden gevangenisstraf, waarvan drie maanden voorwaardelijk, ter zake van het ontucht plegen met meerdere minderjarigen in dezelfde periode. Voorts hebben de heren [naam] en [naam] beiden een klacht ingediend tegen aangeklaagde betrekking hebbend op soortgelijk seksueel misbruik. Beide klagers hebben schriftelijk toestemming gegeven hun klacht als steunbewijs in deze zaak te gebruiken.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 10 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon voor wie hij ontzag had en die hij vertrouwde.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Bisschop [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door in zijn schriftelijke reactie namens het Bisdom het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen. Dit is door [naam] te zitting bevestigd.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de de Bisschop zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van 's-Hertogenbosch om de klacht gegrond te verklaren, (nogmaals) te erkennen dat aanklaagde klager seksueel misbruikt heeft en namens het Bisdom spijt te betuigen over het klager aangedane leed.

Dit advies is vastgesteld op 31 mei 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en mr. F.J.M. Walstock, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van 's-Hertogenbosch en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.